

Бартишевус
1

У кімнаті хутко холоднішало. Штори взялися льодом, а люстра обросла товстою крижаною кіркою. Нитки розжарювання в лампочках скулились і потьмяніли, а свічки, що стриміли звідусіль, ніби поганки, — затріпотіли й згасли. Померкла кімната наповнилася жовтою, задушливою сірчаною хмарою, в якій крутилися і корчилися розпливчасті чорні тіні. Здалека долинув багатоголосий гамір. Щось із силою натиснуло на двері, які вели на сходи. Двері вигнулися всередину — деревина аж застогнала. Підлогою затупали невидимі ноги, а невидимі вуста зашепотіли прокльони з-за ліжка й з-під стола.

Сірчана хмара перетворилася на товстий стовп диму, що викидав тонкі щупальця. Вони лизали повітря, наче язички, й тут-таки задкували. Стовп завис усередині пентакля, запінився й полинув угору, мов дим над вулканом. На одну ледь відчутну мить усе завмерло. А тоді серед диму з'явилося двоє жовтих вирячених очей.

То ж був новачок — я захотів налякати його.

І це мені пречудово вдалося. Десь за метр від мене, в другому пентаклі — меншому, заповненому іншими рунами, — стояв блідий, мов крейда, чорнявий хлопчисько, який тремтів

і цокотів зі страху зубами. Чоло його вкрив піт, що тут-таки перетворювався на паморозь і зі стукотом, наче град, падав на підлогу.

Я, звісно, постарався як слід, та яка з того користь? Йому ж заледве дванадцять років! Очі витріщені, щоки запалі. Сумнівна потіха — страхати до смерті такого жовтодзьоба!¹

Отож я просто ширяв у повітрі й сподівався, що закляття визволення не забере в нього багато часу. А сам — заради розваги — оточив його пентакль синім полум'ям. Вогонь удавав, ніби хоче прорватися всередину й схопити хлопчину. Звичайно, то був лише фокус. Я вже все перевірів — і побачив, що печатку накладено правильно. Жодної помилки. На жаль.

Скидалося на те, що цей жовтодзьоб силкується заговорити. Я зрозумів це з тремтіння його вуст — ніби ворушились вони не тільки зі страху. Я прибрав полум'я й замінив його огидним запахом.

Хлопчисько — напрочуд пискляво — заговорив:

— Я велю, щоб ти... ти... — Ну ж бо! — Щоб ти... н-назвав мені... с-своє ім'я!

Еге ж, молодь зазвичай із цього й починає. Безглуздя, та й годі! Він уже знає моє ім'я — і знає, що мені це теж відомо. Інакше як би він мене викликав? Для виклику демона потрібні правильні слова, правильні дії й найголовніше — правильне ім'я. Це ж вам не таксі викликати — слід чітко знати, кого саме тобі треба.

Я вибрав низький, гучний, оксамитовий голос — такий, що лине звідусіль і водночас нізвідки, що від нього в новачків аж ворухиться чуб на голові:

¹ Я знаю, що тут зі мною багато хто не погодиться. Дехто вважає це кумедною потіхою. Вони без упину вдосконалюють страхітливі подоби, щоб лякати тих, хто їх викликає. Користі зазвичай із цього жодної — хіба що забезпечити непроханого гостя кошмарами до скону. Та часом ця витівка спрацьовує так успішно, що новачок панікує й виходить із захисного кола. Це, звичайно, нам до речі, та все одно справа ця — ризикова. Частенько ці новачки бувають добре навчені — а потім, коли підростають, прагнуть помститися.

— Бартімеус.

Хлопчина, почувши це ім'я, гарячково ковтнув слину. Так, це вже добре. Він не дурник — знає, хто я і що я. І знає мою репутацію.

Помовчавши хвилину, щоб іще раз ковтнути слину, він знову заговорив:

— Я знову велю тобі сказати: т-ти... той самий Б-бартімеус, якого за давніх часів викликали, щоб відбудувати зруйновані мури Праги?

Ні, цей хлопчина просто мастак марнувати час! Авжеж, це я. Хто ж інший? Я трохи додав потужності — крига на лампочках узялася тріщинами, мов карамель. Шибка за брудними шторами замерхтіла й загула. Хлопець хитнувся.

— Я — Бартімеус! Я — Сакр аль-Джині, Н'горсо Могутній, Срібноперий Змій! Я відбудував мури Урука, Карнака й Праги. Я розмовляв з Соломоном. Я мчав преріями з прабатьками бізонів! Я охороняв Старе Зімбabwe, аж поки його стіни впали, а шакали пожерли його люд. Я — Бартімеус! Я не знаю жодних хазяїв. Тому я, в свою чергу, питаю тебе, хлопчиську: хто ти такий, щоб викликати мене?

Справляє враження, еге ж? І все — чистісінька правда, що надає моїм словам ще більшої сили. До того ж, я зовсім не хвалився марно. Просто сподівався, що хлопчина з переляку назве своє ім'я — й тоді хай лиш обернеться до мене спиною, а я вже щось придумаю.² Та мені, на жаль, не пощастило.

— Силою пут кола, кутів пентакля й ланцюга рун, я — твій хазяїн! Ти коритимешся моїй волі!

Чути цей стародавній виклик від сухорлявого підлітка з писклявим голосом було особливо прикро. Мені хотілося сказати все, що я про нього думаю, та я подолав спокусу й затяг звичайну відповідь. Що швидше це скінчиться, то краще для мене.

² Звичайно ж, я був безпорадний, поки перебував у колі. Та потім я міг би з'ясувати, хто він такий, визначити його слабкі місця, дізнатись якісь подробиці, на яких можна було б зіграти... Вони є у всіх. Я маю на увазі — у вас.

— Яка твоя воля?

Правду кажучи, хлопчина вже встиг мене здивувати. Здебільшого чарівники-новачки спочатку придивляються, а тоді вже розпитують. Вони оглядають вітрини, оцінюють свою міць, але просто підійти і взяти, що хочеться, їм бракує сміливості. Та й узагалі нечасто трапляється, щоб отакому жовтодзьобові вистачило зухвальства викликати такого, як я.

Хлопчина кахикнув. Настав його час. Він багато років совався ночами в ліжку, мріючи про це, замість якоїсь там дівчини чи автомобіля. Я понуро чекав, коли ж він висловить своє жалюгідне прохання. Що ж це буде? Підкинути якусь штукенцію в повітря? Чи перемістити її з одного кутка кімнати в інший? Чи, може, йому захочеться, щоб я створив ілюзію? Ото повеселюсь тоді: завжди є спосіб витлумачити таке прохання помилково — й геть роздратувати невдаху-прохача³...

— Я велю тобі викрасти Амулет Самарканда з дому Саймона Лавлейса — і завтра на світанку, коли я знову тебе викличу, віддати цей Амулет мені.

— Що?!

— Я велю тобі викрасти...

— Дякую, я добре все розчув.

Я й не думав перечити. Просто так вирвалося. Я навіть про замогильний голос забув.

— Тоді вирушай!

— Зачекай-но хвилину!

Мене трохи занудило — так буває завжди, коли тебе кудись посилають. Огидне відчуття — мовби хтось намагається прошмаркати тобі дорогу на волю. Якщо тобі вистачає зухвальства затриматись, заклиначеві доводиться наказувати тричі, щоб нарешті тебе позбутися. Звичайно, що правда, ми не дуже опираємось. Та цього разу я не зрушив з місця — двоє вогненних очей серед стовпа шаленого диму.

³ Один чарівник вимагав, щоб я показав йому найбільшу любов його життя. То я підсунув йому дзеркало.